

Gdańsk 24 sierpnia 2021

0360576

Data przyjęcia: 2021-08-24 12:02:28

Numer: PP 5595 2021

Przyjęt: Katarzyna Jeształ

Referat: Administracyjno-Organizacyjny

Załączników: 0

Szanowny Panie Burmistrzu

Zarząd Stowarzyszenia Warto Być Przyzwoitym (budowniczego pierwszego w Polsce pomnika profesora Bartoszewskiego w Sopocie), zwraca się z prośbą o rozpatrzenie poniższej prośby i ogłoszenie roku 2022 rokiem Władysława Bartoszewskiego - Rokiem Przyzwoitości.

PROŚBA W SPRAWIE OGŁOSZENIA W ROKU 2022 ROKIEM WŁADYSŁAWA BARTOSZEWSKIEGO

Waga zasług tego wybitnego profesora, działacza i polityka jest nie do przecenienia, a jego dorobek intelektualny oraz praca społeczna i badawcza w bezpośredni sposób wpłynęły na tożsamość i losy całego kraju. Z tego względu kierujemy prośbę do Pana Burmistrza, aby z okazji setnej rocznicy urodzin ustanowić w Waszym Mieście profesora Władysława Bartoszewskiego patronem roku 2022.

Osiągnięcia i dokonania Władysława Bartoszewskiego

Profesor Władysław Bartoszewski urodził się w Warszawie, w dniu 19 lutego 1922 roku. Zmarł w tym samym mieście 24 kwietnia 2015 roku, a w 2022 obchodzona będzie 100. rocznica jego urodzin. Uzasadnieniem decyzji o ustanowieniu tego wybitnego człowieka patronem roku 2022 są jego wyjątkowe osiągnięcia.

- Już rok po wojnie profesor zaangażował się w działalność opozycyjną przeciwko władzom komunistycznym, a od 1963 roku podjął współpracę z Radiem Wolna Europa.
- Władysław Bartoszewski był współzałożycielem Komitetu Obrony Więzionych za Przekonania w ramach Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność", a w czasie stanu wojennego poddany został internowaniu.
- Profesor dwukrotnie pełnił funkcję ministra spraw zagranicznych, obejmował stanowisko senatora IV kadencji i działał jako sekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów rządu Donalda Tuska.
- Przewodził Radą Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych, Międzynarodową Radą Oświęcimską i Radą Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa.
- Prowadził wykłady na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim.
- Tytuł profesorski otrzymał od rządu Bawarii, gdzie pracował jako wykładowca najnowszej historii Polski w latach 80-tych.
- Władysław Bartoszewski zasłynął jako aktywny działacz na rzecz spraw polsko-żydowskich i polsko-niemieckich, a także zachowania pamięci o Powstaniu Warszawskim i Polskim Państwie Podziemnym.
- Profesor otrzymał wiele odznaczeń, w tym Order Orła Białego, medal Sprawiedliwego wśród Narodów Świata i tytuł Honorowego Obywatela Izraela i Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski a także za wkład w pojednanie między Polakami, Niemcami i Żydami otrzymał w niemieckim Kassel nagrodę „Szkło rozsądku” .

Okres wojny i Powstania Warszawskiego

Na rok 2022 przypada setna rocznica urodzin Władysława Bartoszewskiego, co stanowi wspaniałą okazję do oddania hołdu jego osiągnięciom. Na życiorys tego wybitnego historyka, intelektualisty, działacza i opozycjonisty składa się wiele dokonań, które czynią go niezwykle ważną postacią dla Polski i całej Europy. Władysław Bartoszewski jest jednostką niepomijalną w dyskursie historycznym poświęconym czasom II wojny światowej, okresowi PRL, przemianom ustrojowym oraz budowaniu demokracji po 1989 roku. Rok 2022 to doskonała okazja, aby na nowo docenić wagę i znaczenie dorobku profesora. Jego życiowym zobowiązaniem było upamiętnienie ofiar prześladowań narodowosocjalistycznych. Po ocaleniu z Oświęcimia w 1941 roku dzięki interwencji Polskiego Czerwonego Krzyża, Bartoszewski działał w Związku Walki Zbrojnej oraz Armii Krajowej. Aktywnie działał jako myśliciel i członek ruchu oporu, nieustraszenie walcząc z różnymi formami ucisku oraz zamachami na wolność, godność i solidarność. Do jego zasług zalicza się czynna pomoc dla uczestników Powstania w Getcie Warszawskim, a także Żydów w ramach Komitetu "Żegota". W Powstaniu Warszawskim pełnił rolę adiutanta dowódcy placówki informacyjnej oraz działał jako redaktor czasopisma "Wiadomości z Miasta". Uzyskał stopień podporucznika, a także otrzymał Srebrny Krzyż Zasługi i Krzyż Walecznych.

Działalność profesora w okresie PRL i po 1989 roku

Po zakończeniu Powstania Warszawskiego, Władysław Bartoszewski działał jako sekretarz redakcji Biuletynu Informacyjnego w Biurze Informacji i Propagandy Armii Krajowej. Profesor był dwukrotnie, fałszywie oskarżony o szpiegostwo przez władze PRL. W więzieniach spędził łącznie 7 lat, a uniewinnienie otrzymał dopiero po wydaniu orzeczenia w roku 1955 roku. W latach siedemdziesiątych odmawiano mu udzielenia paszportu, zakazano wydruku dzieł oraz poddawano innym represjom, jednak nie wpłynęły one na zaangażowanie Bartoszewskiego w działalność opozycyjną. Profesor uczestniczył w protestach przeciwko zmianom konstytucji, wykladał na tajnych uniwersytetach i został członkiem Solidarności. Po wprowadzeniu stanu wojennego Bartoszewski był internowany, a po zwolnieniu wykladał na uniwersytetach niemieckich i działał na rzecz wizerunku Polski za granicą. Po 1989 roku i zmianach ustrojowych, pełnił funkcję ambasadora kraju w Austrii, senatora IV kadencji Parlamentu oraz aż dwukrotnie ministra spraw zagranicznych. Uznanie zdobył także jako Prezes Polskiego PENClubu czy Przewodniczący Rady Ochrony Pamięci Walki i Męczeństwa. Władysław Bartoszewski pozostaje jedynym mówcą zagranicznym, który udzielił głosu w 50. rocznicę zakończenia II wojny światowej na sesji parlamentu niemieckiego

Setna rocznica urodzin Władysława Bartoszewskiego

Aktywna działalność badawcza, praca nad dziejami i ponad 1000 różnych publikacji stanowią fundament wiedzy na temat czasów okupacji niemieckiej, pomocy udzielania ludności żydowskiej czy Powstania Warszawskiego. Do jego najważniejszych dzieł należą m.in. „Dni walczącej stolicy. Kronika Powstania Warszawskiego”, „Ten jest z Ojczyzny mojej. Polacy z pomocą Żydom 1939-1944” czy „Warszawski pierścień śmierci”. Z drugiej strony książka „Warto być przyzwoitym” to wyjątkowy manifest myśliciela i humanisty, który przez całe życie walczył o pojednanie między narodami. Jego wysiłki na rzecz zbliżenia między Polakami, Niemcami i Żydami przyniosły realne efekty, które przyczyniły się do pojednania i wzajemnego zrozumienia.

Nowoczesny, autentyczny i pozbawiony ksenofobii patriotyzm Władysława Bartoszewskiego sprawia, że uczynienie go patronem roku 2022 ma bardzo dobre uzasadnienie.

Zarząd Stowarzyszenia Warto Być Przyzwoitym

- Krzysztof Kolarz
- Maria Mzyk
- Piotr Paszkiewicz

Pomnik Władysława Bartoszewskiego w Sopocie